

O SLANJU DOZNAKA

Implemented by
giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

CILJEVI NASTAVE

- KANALI PRENOSA DOZNAKA
- VRSTE PRENOSNIH KANALA DOZNAKA
- TRANSAKCIONI TROŠKOVI KANALA PRENOSA
- PRENOS KANALA PO CENI

ŠTA SU KANALI TRANSFER DOZNAKA

- KANALI PRENOSA DOZNAKA SU SREDSTVA PREKO KOJIH SE PRENOSE DOZNAKE

VRSTE PRENOSNIH KANALA DOZNAKA

1. FORMALNI KANALI PRENOSA
2. NEFORMALNI KANALI PRENOSA

VRSTE PRENOSNIH KANALA DOZNAKA

1. FORMALNI PRENOSNI KANALI SASTOJE SE OD

- BANAKA
- PRENOSNI OPERATERI NOVCA
- KREDITNE UNIJE
- POŠTA
- AUTOBUS/TURISTICKE AGENCIJE
- FINANCIJSKI AGENTI

VRSTE PRENOSNIH KANALA DOZNAKA

1. NEFORMALNI PRENOSNI KANALI DOZNAKA SE SASTOJE OD

- DRUŠTVA
- RODBINE
- LIČNO

KAKO SE MIGRANTI ODLUČUJU ZA KANALE TRANSFERA

**ODLUKA O IZBORU KANALA PRENOSA ZAVISI OD TRANSAKCIONIH
TROŠKOVA KANALA PRENOSA**

KOJI FAKTORI UTIČU NA CENI TRANSAKCIJE

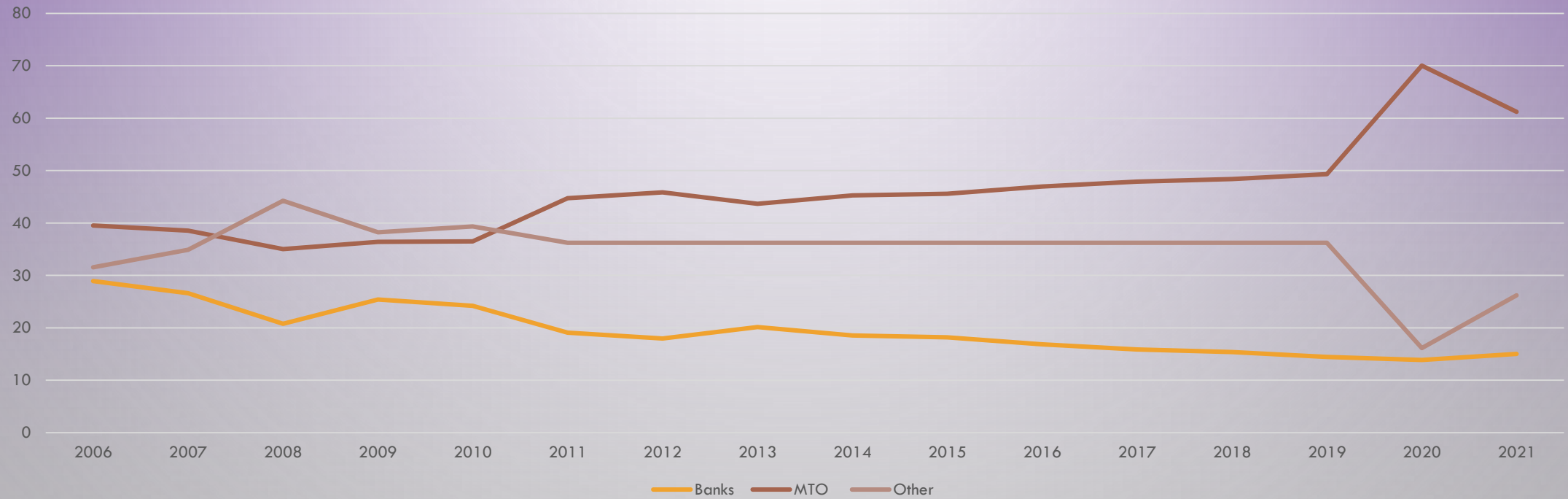
- ODLUKA O IZBORU KANALA PRENOSA ZAVISI OD TRANSAKCIONIH TROŠKOVA GDE JE UKLJUČENO:
  1. DOSTUPNOST ILI PRISTUP
  2. POVERENJE
  3. PODOBNOST ILI LAKOĆA KORIŠĆENJA
  4. TRANSAKICIJSKI EKSPILCITNI TROŠKOVI
    - KOMISIJA ILI TARIFA PRENOSA,I POTREBNA DOKUMENTA
  5. KOMISIA I SKRIVENE TARIFE

KOJI FAKTORI UTIČU U CENI TROŠKOVA

- ODLUKA O IZBORU KANALA PRENOSA ZAVISI OD CENE TRANSAKCIJE, GDE JE UKLJUČENO:
  6. OPASNOST OD KRAĐE
  7. VREME/BRZINA PRENOSA
  8. GEOGRAFSKA UDALJENOST IZMEĐU STRANE ZEMLJE I MATIČNE DRŽAVE
  9. TRAJANJE EMIGRACIJE
  10. ZAKONSKI STATUS EMIGRANATA

PRENOSNI KANALI NA KOSOVI

PRENOSNI KANALI NA KOSOVU

- NA KOSOVU (POGLEDAJTE SLIKU NA PREDHODNOM SLAJDU):
  - VEĆI DEO DOZNAKA SE ŠALJE PREKO OPERATERA ZA TRANSFER NOVCA
  - DRUGI PO VELIČINI JE UDEO DOZNAKA POSLATIH NEFORMALNIM KANALIMA
  - TOKOM 2020 GODINE ZBOG OGRANIČENJA TOKOM PANDEMIJE COVID-19 UDEO DOZNAKA POSLATIH NEFORMALNIM KANALIMA NAGLO JE OPAO
  - UDEO DOZNAKA UPUĆENIH PREKO BANAKA BELEŽI KONTINUIRANI PAD

KOLIKO KOŠTA SLANJE DOZNAKA

- **RAZLIČITI KANALI PRENOSA IMAJU RAZLIČITE TROŠKOVE TRANSAKCIJA**
- NE FORMALNI KANALI
  - NAJ JEFTINIJI NEMAJU PROVIZIJU ILI NAKNADU
  - BRZINA TRANSFERA ZAVISI OD PLANA PUTOVANJA
  - ALI IMAJU PROBLEM SA RIZIKOM OD KRADJE ILI GUBITKA TOKOM PUTOVANJA

KOLIKO KOŠTA SLANJE DOZNAKA

- *RAZLIČITI KANALI PRENOSA IMAJU RAZLIČITE TROŠKOVE TRANSAKCIJA*
- *OPERATERI ZA TRANSFER NOVCA*
- *SKUPLJIH OD NEFORMALNIH KANALA*
- *VEOMA VELIKA BRZINA PRENOSA*
- *NEMAJU RIZIK OD KRADJE ILI GUBITKA*
- **BANKE**
  - *NAJSKUPLJI PRENOSNI KANAL*
  - *NE MNOGO VELIKA BRZINA TRANSFERA*
  - *NEMA RIZIKA OD KRADJE ILI GUBITKA*

KAKO SE ANDRA OBAVEŠTAVA O TRANSAKCIONIM TROŠKOVIMA

- SVETSKA BANKA JE RAZVILA TAKOZVANU DIGITALNU PLATFORMU KOJA OMOGUĆAVA UPOREDJENJE TRANSAKCIONIH TROŠKOVA PREMA PRENOSNOM KANALU
  - [HTTPS://REMITTANCEPRICES.WORLDBANK.ORG/EN](https://remittanceprices.worldbank.org/en)
- DRUGA PLATFORMA ZA UPOREDJENJE TRANSAKCIONIH TROŠKOVA PO KANALIMA JE
  - [HTTPS://WWW.MONITO.COM/](https://www.monito.com/)

KAKO SE ANDRA OBAVEŠTAVA O TRANSAKCIONIM TROŠKOVIMA

- ANDRA PRATI OVE KORAKE DA UPOREDI TROŠKOVE TRANSAKCIJE PO PRENOSNIM KANALIMA
  1. OTVARA WEB STRANICU DIGITALNE PLATFORME:
[HTTPS://REMITTANCEPRICES.WORLDBANK.ORG/EN](https://remittanceprices.worldbank.org/en)
  2. NA DESNOJ STRANI ONA BIRA NEMAČKU KAO DRŽAVU SA KOJE ŠALJE DOZNAKE
  3. NA DESNOJ STRANI ONA BIRA KOSOVO KAO DRŽAVU U KOJOJ ŠALJE DOZNAKE
  4. NA KRAJU PRITISKA NARANDZASTI BUTON **“SHOW”**

KAKO SE ANDRA OBAVEŠTAVA O TRANSAKCIONIM TROŠKOVIMA

5. ANDRA ANALIZIRA PODATKE PRIKAZANE NA TABELI

	Payment instrument	Access point	Sending network coverage	Transfer speed	Receiving method	Disbursing network coverage	Fee	Exchange rate margin (%)	Total cost (%)	Total cost (EUR)
		Internet	High			High	3.90	0.00	1.13	3.90
		Agent	High			Medium	3.90	0.00	1.13	3.90
		Internet	High			High	3.99	0.00	1.16	4.00
		Agent	High			High	6.90	0.00	2.00	6.90
		Bank branch, Call Center	High			Medium	12.00	0.00	3.48	12.01
		Internet	High			High	15.00	0.00	4.35	15.01
		Agent	High			High	16.00	0.00	4.64	16.01
Total Average							8.81	0.00	2.56	8.82

KAKO SE ANDRA OBAVEŠTAVA O TRANSAKCIONIM TROŠKOVIMA

- NAJ JEFTINIJI KANAL
  - OPERATOR ZA PRENOS NOVCA XX – INTERNET I
  - FINANSIJSKI AGENT YY
    - OBA KANALA IMAJU ISTU TARIFU ZA PRENOS, OD, 1.13%
- DRUGI JEFTINIJI KANAL
  - OPERATOR ZA PRENOS NOVCA XX – INTERNET
  - TARIFA PRENOSA JE 1.16%
- NAJSKUPLJI PRENOSNI KANAL
  - XY – FINANSIJSKI AGENT
    - TARIFA PRENOSA 4.64%

KAKO SE ANDRA OBAVEŠTAVA O TRANSAKCIJONIM TROŠKOVIMA

- NAJBRŽI KANAL PRENOSA
  - OPERATOR ZA PRENOS NOVCA XX – INTERNET
  - MANJE OD JEDNOG SATA
- SPORIJI KANAL PRENOSA
  - OPERATOR ZA PRENOS NOVCA XX
    - 6 ILI VIŠE DANA

ANDRINA ODLUKA O PRENOSNOM KANALU

- **AKO ANDRA ŽELI JEFTINI KANAL ONA ĆE IZABRATI**

- OPERATOR ZA PRENOS NOVCA XX – INTERNET I/ILI
- FINANSIJSKI AGENT YY

OBA KANALA IMAJU ISTU TARIFU PRENOSA 1,13%

- **AKO ANDRA ŽELI JEFTINIJI I BRŽI KANAL , ISTOVREMENO ĆE IZABRATI**

- OPERATOR ZA PRENOS NOVCA XX – INTERNET
  - TARIFA PRENOSA 1.16%
  - BRZINA PRENOSA MANJE OD JEDNOG SATA

PITANJE 1

- PRENOSNI KANALI DOZNAKA PRIŠTINA
  - A. BANKE
  - B. BRZINA PRENOSA
  - C. OPERATERI ZA TRANSFER NOVCA
  - D. A I C

PITANJE 2

- NEFORMALNI PRENOSNI KANALI DOZNAKA PRIŠTINA
  - A. DRUŠTVO
  - B. ČLANOVI PORODICE
  - C. LIČNO
  - D. SVI

PITANJE 3

- ODLUKA O PRENOSNOM KANALU ZAVISI OD:
  - A. EKSPLICITNI TRANSAKCIONI TROŠKOVI
  - B. DOSTUPNOST PRISTUPA PRENOSNOM KANALU
  - C. BRZINA TRANSFERA
  - D. SVE

PITANJE 4

- VEČINA DOZNAKA SE ŠALJE PUTEV BANAKA ZATO ŠTO BANKE PREDSTAVLJAJU NAJ JEVTINIJI KANAL
  - A. TAČNO
  - B. NE TAČNO

PITANJE 5

- AKO ZANA ŽELI PRONAĆI JEFTINIJI I BRŽI PRENOSNI KANAL DOZNAKA, ONA TREBA PRISTUPITI
- [HTTPS://REMITTANCEPRICES.WORLDBANK.ORG/EN](https://remittanceprices.worldbank.org/en)
  - A. TAČNO
  - B. NE TAČNO

PREPORUKE

- [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=ZIHVNVNPIIM](https://www.youtube.com/watch?v=ZIHVNVNPIIM)
- [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=3I3UURDUDAM&T=45S](https://www.youtube.com/watch?v=3I3UURDUDAM&T=45S)
- [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=GN09DA-AJ3A](https://www.youtube.com/watch?v=GN09DA-AJ3A)
- [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=LVP5DTTĚBTC](https://www.youtube.com/watch?v=LVP5DTTĚBTC)
- [HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=CZZQ7TZOEUY](https://www.youtube.com/watch?v=CZZQ7TZOEUY)
- [HTTPS://WWW.MONITO.COM/](https://www.monito.com/)
- [HTTPS://BQK-KOS.ORG/STATISTIKA/VREMENSKE-SERIJE/?LANG=SR \(DOZNAKE PREMA KANALIMA\)](https://bqk-kos.org/statistika/vremenske-serije/?lang=sr)
- [FINANCIAL SERVICES KOSOVO ENGLISH \(EDITABLE\) \(BQK-KOS.ORG\)](#)
- [REMITTANCES - A GATEWAY... \(BQK-KOS.ORG\)](#)